

УДК 377.36:378.147

Р. О. Ларіна, викладач, спеціаліст вищої категорії
 І. А. Клімова, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії
 ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості»
 Харківського національного технічного університету
 сільського господарства імені Петра Василенка
 м. Харків, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ЗМІЩАНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У сучасних умовах на перший план виходить проблема підвищення результативності самостійної роботи студентів. Тому, на нашу думку, найбільш ефективною та важливою підмогою для самостійного вивчення курсу дисципліни є впровадження «Методичного керівництва по вивченню дисципліни (методичного путівника по курсу)» і електронних підручників, використання яких дозволить реалізувати дидактичні та виховні принципи навчання.

Методичний путівник по курсу дисципліни містить методичні рекомендації вивчення даної дисципліни для студентів з описом послідовності дій студента з рекомендаціями щодо використання матеріалів навчально-методичного комплексу і роботи з літературою та іншими інформаційними джерелами, а також з основними поняттями курсу тощо, роз'яснення з приводу роботи з тестовою системою курсу, порад з підготовки до іспиту (заліку), вказівок щодо написання рефератів, доповідей і повідомлень, рекомендацій з підготовки і захисту курсових робіт і комплексного державного екзамену.

Розглянемо приклад узагальнених методичних рекомендацій для самостійного вивчення курсу дисципліни професійно-практичної підготовки під час дистанційного навчання.

1. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни:

Розділ 1. (Тема 1.) «_____».

1.1. Цілі і завдання вивчення розділу (теми) (Визначте цілі і завдання вивчення теми).

1.2. При вивченні розділу (теми) необхідно! (Визначте заходи, необхідні для вивчення теми, і порядок їх проходження).

1.3. При вивченні розділу необхідно: прочитати матеріали навчального посібника; акцентувати увагу на наступних поняттях (вказати основні поняття курсу); відповісти на питання для самоконтролю в кінці теми; пройти тестування 1 розділу (теми); виконати індивідуальне завдання 1; при виконанні завдання ознайомитися з матеріалами провідних фахових видань; відповісти письмово на наступні запитання (вказати перелік питань за курсом дисципліни або теми). Звіт з матеріалами виконаного завдання подати викладачу або викласти як відповідь на завдання в системі електронного (дистанційного) навчання на відомих інформаційних платформах.

1.4. Виконати лабораторну та практичну роботи. За результатами виконаних лабораторних та практичних робіт оформити звіт, який повинен містити наступні розділи: 1. Назва і мета лабораторно-практичної роботи; 2. Завдання до лабораторно-практичної роботи; 3. Висновки по виконаній роботі; 4. Відповіді на контрольні питання. Звіт необхідно подати викладачу або завантажити на сторінку завдання «Лабораторна робота №1, Практична робота №1» у системі електронного (дистанційного) навчання.

1.5. Підготувати відповіді на питання семінарського заняття і подати їх викладачу або розмістити в системі електронного (дистанційного) навчання.

2. Методичні рекомендації щодо виконання контрольних заходів. Підсумковим контролем по дисципліні є екзамен (залік) і написання і захист курсової роботи з вибору із запропонованого списку (вимоги до вмісту і оформлення курсової роботи тощо). Для успішної підготовки до підсумкового контролю пропонується виконати наступні контрольні заходи, отже:

2.1. Виконати тестові завдання після кожного розділу (теми) навчального курсу (як самоконтроль).

2.2. Виконати лабораторні та практичні роботи по всіх темах дисципліни (вимоги до вмісту і порядок оформлення лабораторних робіт дивись в лабораторному практикумі). У звітах має бути представлена наступна інформація: тема роботи; мета роботи; спільна постановка завдання; індивідуальні дані для виконання роботи (№ варіанту); результати виконання роботи; відповіді на контрольні питання.

2.3. Написати реферат за вибором із запропонованого списку (список тем рефератів надається в темах семінарських занять або в робочій програмі або список додається). Захист по реферату, наданому викладачеві в перший день сесії, проводиться на семінарському занятті.

2.4. Пройти підсумкове тестування з вирішенням проблемних ситуацій на он-лайн платформах. Інформаційно-комп'ютерні технології в навчально-виховному процесі надають можливість урізноманітнювати заняття, залучати здобувачів освіти приймати участь у їх розробці, підборі матеріалу, тобто працювати в інтерактивному режимі при професійній підготовці майбутнього спеціаліста.

Використання електронних підручників з дисциплін курсу професійно-практичної підготовки відкриває нові можливості в організації освітнього процесу, сприяє розвитку навичок самостійної роботи, творчих здібностей здобувачів освіти. Для заочного і дистанційного навчання значущість електронного підручника особливо важлива. Матеріал і тематика електронного підручника складені з урахуванням сучасного стану науки і відповідають вимогам програми дисциплін. Посібник, як електронний ресурс, дозволяє через різноманітні інформаційні джерела та гіперпосилання, щодо вивчення тем та питань, наданих на самостійне вивчення розкрити основні технологічні поняття та визначення, способи переробки харчової сировини, обґрунтувати використання технологічних параметрів та режимів з урахуванням вітчизняного та світового досвіду, в ньому наведені принципові апаратурно-технологічні схеми виробництва харчових продуктів, схеми обладнання, навчальні відео фільми виробництва харчових продуктів, що є важливим для майбутніх технологів.

Електронний підручник дозволяє реалізувати наступні дидактичні та виховні принципи навчання: забезпечення самостійності і активності студентів; досягнення теоретичних знань з урахуванням міжпредметних зв'язків з іншими науками і дисциплінами; професійної орієнтації, виховує цілеспрямованість та розвиває почуття відповідальності, сприяє набуттю не тільки теоретичних, але й практичних навичок. Завданням даного підручника є: ознайомити студентів з сучасним станом і тенденціями розвитку харчової промисловості України; акцентувати увагу на тому, що отримання високоякісної та безпечної продукції

– головне завдання спеціалістів харчової промисловості; розглянути умови організації виробництва харчових продуктів на сучасних підприємствах.

Отже, перевага електронного підручника і методичного путівника з курсу дисципліни в індивідуалізації навчання за рахунок відбору студентами бажаного матеріалу і зміни послідовності вивчення з урахуванням своїх індивідуальних можливостей. Використовувати підручник можна за допомогою комп'ютера або мобільного телефону. Електронний підручник та методичний путівник мають перевагу перед традиційними за оперативністю видання та оновлення матеріалу. Текст електронних посібників легше виправити, доповнити та оновити, ніж перевидавати традиційний підручник. Впровадження засобів інтерактивного навчання на базі створення електронних підручників та інших інформаційно-комунікаційних засобів забезпечить реалізацію засобів активного навчання для підвищення якості підготовки фахівців.

УДК 377.36

К.О.Макітренко, здобувачка вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди
м. Харків, Україна

ДИСТАНЦІЙНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ПСИХОЛОГІЧНИМ СТАНОМ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

Сьогодні продовжує дедалі нас шокувати з великою швидкістю. Освітній процес попадає під покривало карантинного світового полону. Учні заклади змушені переносити викладання та виховання спеціалістів до системи дистанційного навчання. Для деяких це насправді інший спосіб розглянути свою спеціалізацію та систематику навчання з іншого боку, знайти нові підходи задля кращого аналізу корисної інформації.

Авжеж, ми повинні дотримуватися законодавства та не проводити очно, наприклад, наради для підвищення кваліфікації або виховання в учбових цілях. Світ потрохи адаптується до нових умов проведення викладання дисциплін. Треба зауважити, що Україна дуже добре підготовлена для таких проєкцій навчання. Чесно кажучи, наша молодь за рік дистанційного навчання, підвищила розумові здібності та рівень вихованості на неймовірний рівень. Ця ситуація згуртувала студентів та викладачів, бо всі ми отримали досвід від перебування на самоізоляції впродовж такого часу.

Для того, щоб і надалі придержуватися позитивної тенденції виховання відмінних спеціалістів, потрібно надати базу організаційно-методичних підходів до проведення усього процесу в умовах сучасності.

Звісно, коли нас переслідує локдаун, ми не можемо знайти кращого варіанту за очного спілкування “без масок”. Жива комунікація завжди давала більше результату, це є фактом, але ми не повинні завжди обертатися назад, говорячи, що “тоді було краще”.

Світ не стоїть на місці, викладачі та методисти розробляють нові методи поліпшення усіх учбових процесів, які можливо застосовувати у рамках сьогоднішнього та недалекого майбутнього.

Підхід дистанційного планування. Базується на обговоренні зі студентами можливих засобів для запровадження безпечного комунікаційного процесу в період навчання та після його закінчення. Для студентів дуже важливо відчувати те, що вони не самі та у них є досвідчені наставники, що допоможуть